

Predikan i Kindaholms församling 2018 av Tobias Bäckström

1 sönd efter tref

”Vårt dop”

Hes 36:25-28

Rom 6:3-11

Joh 3:1-8

Ps:386, 768, 54, 298, 69

En bild som delats på sociala medier föreställer två kvinnor med barn i var sin barnvagn som samtalar. Den ena säger: ”Jag tänker inte låta döpa mitt barn, det ska själv få välja dop när det blir större. Varpå den andre svarar: ”Jag tänker inte prata med mitt barn, det ska själv få välja språk när det blir större.”

Den här ordväxlingen säger något om villkoren för ett medvetet val eller beslut. Det man inte känner till kan man inte heller välja. Man kan bara fatta beslut om det som har en uppfattning om. Och när det gäller Gud kan vi inte välja utan att först ha en relation med honom.

Att vi döper små barn, långt innan de själva kan göra medvetna val är ett uttryck för att Gud söker oss långt innan vi söker honom. Om inte Gud hade sökt oss *först* hade vi inte kommit på tanken att söka honom sen heller.

Men ett litet barn har ju ingen medveten tro, kanske vi tänker. Ett dop utan tro, vad är det värt?

Nej, åtminstone ingen uttalad tro, det är ju föräldrarna som svarar på dopfrågan i barnets ställe. ”Vill ni att ert barn ska döpas till denna tro?” lyder frågan till frågan till föräldrarna som svarar å deras barns vägnar.

Men på ett djupare plan har barnet ändå en tro. Om man med tro menar tillit och förtröstan skulle jag vilja säga att små barn kanske har mer tro än vi andra. Ett litet barn hyser full förtröstan till deras föräldrar och tar deras kärlek för given. På samma sätt vilar ett barn i Guds famn, är omsluten av Gud, vald av Gud långt innan barnet själv kan börja formulera en egen tro. Och det är därför vi döper barn, även, eller framförallt de, är sökta av Gud och upptagna av honom.

Men är dopet bara symboliskt, en rit för upptagande i kyrkans gemenskap? Eller är det på riktigt, händer det något i dopet, mer än det vi ser med våra ögon? Jesus har ett svar i sitt samtal med Nikodemus. Han talar om att bli född med vatten och ande. Två saker alltså. När ett barn döps är det egentligen två dop, ett i vatten, som prästen utför och ett med helig Ande och som är det viktigaste.

Att döpas är att bli född en andra gång. En kristen människa blir alltså född två gånger: första gången som människa och andra gången som kristen när hon genom dopet blir upptagen i kyrkan. Dopvattnet är fostervattnet för denna andra födsel.

Men det är alltså dopet i helig Ande som är det viktigaste. Att vara född en andra gång, född på nytt, denna gång av helig Ande betyder att vi människor inte bara är kroppsliga varelser, vi är också andliga. Och vår inre ande behöver väckas, födas. Jesus jämför Anden med vinden i

sitt samtal med Nikodemus. Vinden blåser vart den vill, säger han. Ja, inte ens med moderna vädersatelliter går vinden att förutse men än någon dag framåt. Vinden är oförutsägbar, och vi saknar kunskap om vart den är på väg och varifrån den kommer. Vinden ser vi inte som vi sjöng i psalmen.

Och framförallt går den inte att styra eller kontrollera. Vinden kan uppträda alltifrån som den svagast susning till den starkaste storm. Under pingstdagen var det under dånet från en stormvind som anden kom över lärjungarna.

Och det är ingen tillfällighet att ande och vind är samma ord i många språk. På hebreiska har vi ruah, grekiska: pneuma, latin: spiritus, alla ord betyder både ande och vind. Även på svenska talar vi om andedräkt när vi andas ut luft ur våra lungor. Vinden säger mycket om vad anden är. Vi ser inte vinden men vi ser effekterna av den, vi ser dess spår, som Frostensson skriver.

Men så lägger Jesus till: så är det med var och en som är född av Anden. Alltså något av Andens egenskaper överförs till den som blivit född på nytt och tagit emot Anden som gåva.

Genom dopet har vi alla fått Anden som gåva, men hur medvetna är vi om detta? Har vi stängt in Anden? Vågar vi öppna våra inre fönster och dörrar så att andens korsvind kan svepa fram?

När vi föds på nytt av anden så leds man, man går inte själv. Den som är född av Anden kan bli ledd till platser som man inte räknat med. Man blir alltså oförutsägbar för andra men även för sig själv. En människa som blivit född av Anden, får nya värderingar och motiv. Värderingar som han eller hon kanske tidigare föraktade. En människa som är född av Anden överraskar, både sig själv och andra.

Nikodemus själv är ett lysande exempel på detta. Denna gång kom han till Jesus om natten för att slippa bli upptäckt av andra, får vi anta. Att han ville lyssna till Jesus var inget som han ville skylta med, han var ju farisé och skulle riskera utfrysning i så fall.

Och Jesus lät sig finnas i det. Han sa inte att 'antingen visar du öppet att du vill följa mig eller så får det vara'. Jesus försökte inte forcera fram ett ställningstagande innan han var redo. Och Nikodemus skulle bli en person som gjorde det oväntade. Efter Jesus död när allt tycktes vara förlorat och alla hans lärjungar hade flytt fältet, då kliver Nikodemus fram i ljuset. Tillsammans med Josef av Arimataia utverkar han Jesus kropp av Pilatus och begraver honom och visar på det sättet sin sympati med den nyligen korsfäste. Han som inte vågade visa sig som en lärjunge under Jesus livstid, han var en av de få som vågade det efter hans död.

Då förstod han bättre, det som han inte gjorde första gången han träffade Jesus. Men det finns saker som inte kan förstås med intellektet, utan måste förstås med hjärtat. Det gäller även för dig. Att låta sig födas på nytt, att leva av Ande innebär att ta steget in i ett liv där vi inte förstår allt eller kan förutse allt. Livet som döpt i Kristi kyrka.